

UNDERVISNINGSPLAN DEL- OG SLUTMÅL TYSK 1. – 9. KLASSE

Formål

Sprog anses som redskab til at forstå en anden kultur og en anden måde at tænke og føle på. Sprogundervisningen skal understøtte og åbne for en positiv holdning over for andre kulturer og en anden måde at se verden på. At lære et fremmedsprog kræver, at eleverne øver sig i at lytte, ikke kun til de egentlige ord, men også til det "usagte" som ligger i tonefald og gestik. Formålet med tyskundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt på tysk. Ud over den kommunikative dimension, skal undervisningen formidle viden om kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold. Igennem sammenligning mellem tysk og dansk skal forståelsen for både modersmålet og fremmedsproget styrkes, og evnen til at iagttage sproglige fænomener og deres betydning skal skærpes. Faget skal indgå i et tværfagligt samarbejde med f.eks. dansk og historie for at styrke elevernes forståelse for de grammatiske strukturer og de historiske sammenhænge.

Grundtemaet i sprogundervisningen op gennem børneskolen (1. -5. klasse) afspejler de temaer, der arbejdes med i hovedfagsundervisningen.

1. klasse:

Der leges, synges, siges rim og remser på tysk overvejende i kor og lidt enkeltvis. Eventyret er omdrejningspunktet, men også farver, tal, ugedage og årstider bruges. Alt, der omgiver os i den nære verden, kan inddrages. Digte, rim og remser, tyske finger – og børnelege og tyske folkesange bruges til at styrke sprogfølelsen og til at øve sproglige vendinger. Dertil kommer enkle samtaler i faste spørge- og svareformer fx i enkle gættelege.

2. klasse:

Arbejdet fra 1. klasse videreføres, bliver bredere i omfanget. Omdrejningspunktet er dyr og natur. Familien, venner, indkøb kan inddrages. Nye børnelege bliver introduceret, hvor evnen til at sige noget alene foran klassen bliver styrket. Der fortsættes med alderssvarende digte, rim og remser, folkesange og fortællinger. Enkle sætningsstrukturer og samtaler skal øves, arbejdet med spørge- og svareformer fortsættes. Der kan fortælles fabler. De første tyske ord skrives og der tegnes til.

3. klasse:

Eleverne får et hæfte, hvor de skriver allerede kendte sange og vers. Herigennem møder eleverne de, for tysk, særlige bogstaver og lyde. (bl.a. vokalernes "Umlaut", og "sch...") Omdrejningspunktet er håndværk. Det øves mere, eleverne siger noget alene. Der kigges særligt på ordklasser. Singularis og pluralis af navneord øves, dette i takt med hovedfagsundervisningen. Mange lege og sange er stadig vigtige.

4. klasse:

På dette klassetrin bliver undervisningen udvidet med læseøvelser. Den første tyske læsebog introduceres. Eleverne læser op i klassen, først i kor og senere enkeltvist. Sprogundervisningens rytmiske del (med digte, sange, rim og remse) fortsætter, den tager bare mindre tid i undervisningstimen. Den grammatik (bestemte/ubestemte navneordsformer), eleverne har gennemgået i danskundervisningen i 3. klasse bliver gjort bevidst på tysk i 4.klasse. Eleverne skal begynde at arbejde mere bevidst med gloser.

5.klasse:

Der arbejdes fortsat med en læsebog, oplæsning og udtale øves samt indhold søges fanget. Eleverne lærer evt. at finde svaret på stillede skriftlige spørgsmål i teksterne. Desuden læres brugen af ordbog. Grammatisk beskæftiger klassen sig med udsagnsordets bøjninger i nutid og datid, eventuelt med de uregelmæssige bøjninger. Eleverne skriver de første diktater. Digte, vers og sange er stadigvæk en del af undervisningen. Der fortsættes med sproglek, ordleg og små dialoger i undervisningen.

6.klasse:

Man begynder at arbejde med selvstændig skrivning og skriftlige oversættelser. Nu bliver der systematisk opøvet et ordforråd til forskellige hverdagsemner, som f.eks. møbler/lejlighed/hus, fritidsinteresser, indkøb. Sprogøvelser, dialoger og diktater bliver udvidet. Grammatisk bliver 5.klasses grammatik gentaget. Nu går man over til de uregelmæssige bøjninger og øver anvendelse af regler for bestemmelse af substantivers køn. Eleverne bliver introduceret til systematiske grammatikøvelser.

Delmål efter 6. klasse:

Undervisningen leder hen imod at:

Mundtlig kommunikation

- Eleverne kan forstå hovedindholdet af talt sprog, når det omhandler konkrete forhold og nære emner.
- Eleven kan forstå enkle ord og udtryk ud fra kontekst, mimik, gestik og intonation.
- Eleven har erfaring med ligheder mellem dansk og tysk og kan foretage kvalificerede gæt.
- Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold
- Eleven kan stille og besvare på spørgsmål om kendte emner.
- Eleven kan bruge sproget i sang, spil, leg og bevægelse.
- Eleven kan gennemføre korte dialoger om nære emner.

- Eleven kender enkle situationsbundne ord og vendinger.
- Eleven kender grundlæggende spørgeord.
- Eleven har kendskab til, hvordan man kan bruge spørgsmålet til at formulere svar.
- Eleven kan præsentere sig selv og sin familie
- Eleven kan præsentere nære emner og tale om dem i et enkelt sprog

Skriftlig kommunikation

- Eleven kan læse en enkel tekst med god udtale og intonation.
- Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle tekster indenfor nære emner.
- Eleven kan har erfaring med forholdet mellem lyd og stavning.
- Eleven kan skrive enkle ord og udtryk.
- Eleven kan skrive enkle sætninger.

Kultur og samfund

- Eleven har kendskab til tysktalende landes ritualer og traditioner i forbindelse med højtider, årstidsfester og fester.
- Eleven kan sammenligne tysktalende kulturer med egne kulturer.
- Eleven kan anvende enkle tyske udtryk i mødet med tysktalende.

7.klasse:

Grammatikken bliver gentaget og fordybet. Som nyt grammatisk emne behandles kasus. Ordforrådet bliver fordybet og udvidet. Skriftligt øver eleverne at kunne formulere sig mere frit. Læsetekster er alderssvarende, men må nu gerne indeholde flere ukendte ord. Eleverne skal lære at forstå meningen med en tekst, selv om de ikke forstår alle ord. Der bliver fortalt mere på tysk, og igen er opgaven at forstå hovedindhold i det fortalte uden at kunne forstå hvert eneste ord. Eleverne øver selv at udtrykke sig mundtligt mere spontant på uvante spørgsmål/situationer. De tyske forbundslande/tysktalende landes geografi gennemgås. Der kan behandles forskellige kulturelle emner som f.eks. fester og traditioner, en tysk elevs dagligdag, det tyske skolesystem

8. klasse:

Der lægges vægt på forskellige aspekter af mundtlighed. Gennem lege og forskellige øvelser tilskyndes eleverne til spontant at formulere sig mundtligt. Grammatikken bliver øvet efter behov. Undervisningen fortsætter på samme måde som i 7.klasse dog nu med fokus på at eleverne tilegner sig strategier til at løse sproglige problemer såvel mundtligt som skriftligt. Læseteksterne og det fortalte tysk bliver mere krævende.

9.klasse:

I 9. klasse er fokus på at tilegne sig viden med henblik på at kunne lave en mundtlig præsentation af et emne. Det skriftlige arbejde består af filmanmeldelser og stileskrivning. Undervisningen tager udgangspunkt i aktuelle emner samt historiske og samfundsmæssige emner.

Slutmål efter 9. klasse:

Mundtlig kommunikation: Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Undervisningen leder frem mod at:

- Eleverne forstår hovedindhold og detaljer i en mundtlig fortælling, præsentation eller film uden at skulle kunne alle gloser.
- Eleverne kan forstå budskaber og holdninger om emner, som de er bekendte med.
- Eleverne kan samtale om kendte emner og har et aktivt ordforråd, som omfatter det daglige liv.
- Eleverne kan tilkendegive holdninger og udveksle budskaber.
- Eleverne kan præsentere et forberedt emne.
- Eleverne har mod på at improvisere mundtligt i ukendte, dog stadigvæk overskuelige situationer.
- Eleven har kendskab til kommunikationsstrategier.
- Eleverne taler med god udtale og intonation.

Skriftlig kommunikation: Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Undervisningen leder frem mod at:

- Eleven kan læse og forstå enkle tekster om nære emner.
- Eleven kan tilegne sig viden gennem forskellige teksttyper.
- Eleven har viden om kontekstens og teksttypens betydning for læseforståelsen.
- Eleverne kan udtrykke sig forståeligt og sammenhængende skriftligt under anvendelse af den basale grammatik.
- Eleven kan skrive notater, beskeder, enkle stile og tekster i et sammenhængende og forståeligt sprog.
- Eleven kan udtrykke egne holdninger.
- Eleven kan anvende digitale medier til kommunikation på tysk.
- Eleven har fået rutine i anvendelsen af ordbøgernes funktioner.

Kultur og samfund: Eleven kan forstå og anvende forståelse for kultur.

Undervisningen leder frem mod at:

- Eleverne kan møde tysktalende kulturer empatisk og fordomsfrit.
- Eleverne har kendskab til og erfaring med tysktalende landes kulturer og levevis.
- Eleverne har viden om kulturelle og historiske forhold i de tysktalende lande og viser interesse for samfundsmæssigt aktuelle spørgsmål.
- Eleverne har viden om væsentlige elementer af tysktalende landes kulturer.
- Kan anvende kulturbårne udtryk og høflighedsfraser